

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2024 -12- 30
ZAL.	NR

BKW.21.2.52.2024.DD

Warszawa, dnia 23 grudnia 2024 r.

Pan
Wojciech Brzozowski
Zastępca Rzecznika Praw
Obywatelskich

Szanowny Panie Proszniku,

W odpowiedzi na pismo KMP.571.22.2024.SK z dnia 14 października 2024 roku poniżej przedstawiam wymagane informacje dotyczące łaźni dla osób pozbawionych wolności w jednostkach penitencjarnych.

Po dokonaniu szczegółowego przeglądu ilości i stanu łaźni w jednostkach penitencjarnych, okręgowe inspektoraty Służby Więziennej przesłały stosowne informacje do Centralnego Zarządu Służby Więziennej. W wyniku zebranych danych należy stwierdzić, iż ogółem we wszystkich jednostkach penitencjarnych utworzono 809 pomieszczeń do kąpeli dla osób pozbawionych wolności, w tym 774 łaźni wyposażono w wydzielone stanowiska prysznicowe. Jednocześnie, w 330 łaźniach zastosowano dodatkowo przesłony oddzielające od innych osadzonych w czasie kąpeli.

W wyniku dokonanego ww. przeglądu zidentyfikowano 35 łaźni dla osadzonych, w których nie wydzielono jeszcze poszczególnych stanowisk prysznicowych. Przedmiotowe łaźnie znajdują się w niżej wymienionych jednostkach penitencjarnych:

1. Oddział Zewnętrzny w Strzelewie Aresztu Śledczego w Bydgoszczy – 1 łaźnia z 2 w jednostce (oddział obecnie wyłączony z użytkowania);
2. Areszt Śledczy w Bytomiu – 1 łaźnia z 7 w jednostce;
3. Oddział Zewnętrzny w Zabrze Aresztu Śledczego w Bytomiu – 3 łaźnie z 10 w jednostce;
4. Areszt Śledczy w Tarnowskich Górach – 1 łaźnia z 5 w jednostce;
5. Zakład Karny w Tarnowie – 1 łaźnia z 9 w jednostce;
6. Oddział Zewnętrzny w Tarnowie – Mościcach Zakładu Karnego w Tarnowie – 1 łaźnia z 5 w jednostce;
7. Zakład Karny w Łowiczu – 2 łaźnie z 12 w jednostce;
8. Zakład Karny w Kluczborku – 4 łaźnie z 5 w jednostce;
9. Zakład Karny we Włocławku – 1 łaźnia z 26 w jednostce;
10. Zakład Karny w Sieradzu – 3 łaźnie z 9 w jednostce;
11. Oddział Zewnętrzny Zakładu Karnego w Sieradzu – 2 łaźnie z 2 w jednostce;
12. Oddział Zewnętrzny w Kaliszu Aresztu Śledczego w Ostrowie Wlkp. – 1 łaźnia z 1 w jednostce;
13. Zakład Karny Nr 1 w Łodzi – 1 łaźnia z 15 w jednostce;
14. Zakład Karny w Rawiczu – 1 łaźnia z 4 w jednostce;

15. Areszt Śledczy w Kielcach – 8 łazni z 11 w jednostce;
16. Zakład Karny w Pińczowie – 1 łaznia z 3 w jednostce;
17. Zakład Karny w Rzeszowie – 2 łaznie z 16 w jednostce;
18. Oddział Zewnętrzny w Płońsku Zakładu Karnego w Płocku – 1 łaznia z 2 w jednostce.

Uprzejmie informuję, że działania realizowane i planowane do podjęcia przez Służbę Więzienną w 2024 roku oraz kolejnych latach w sferze przedsięwzięć remontowych, zostaną ukierunkowane na wykonanie niezbędnych wygradzeń poszczególnych stanowisk prysznicowych we wszystkich łazniach dla osadzonych użytkowanych w jednostkach penitencjarnych. Obecnie trwają prace planistyczne nad budżetem więziennictwa na 2025 rok, które w swoim zakresie przewidują wykonanie stosownych remontów łazni. Planowany poziom finansowania Służby Więziennej na 2025 rok w zakresie zadań remontowych daje realne podstawy, by dyrektorzy poszczególnych okręgowych inspektoratów Służby Więziennej przekazali stosowne środki finansowe podległym dyrektorom jednostek podstawowych do realizacji omawianych zadań. Stosowne polecenie o priorytetowym znaczeniu realizacji remontów łazni dla osadzonych zostanie wystosowane niezwłocznie po ustaleniu wysokości planów budżetowych poszczególnych inspektoratów.

W zakresie stosowania dodatkowych zasłon oddzielających osadzonych w trakcie kąpieli przedstawiam stanowisko w sprawie.

Na wstępie trzeba zaznaczyć, iż Europejskie Reguły Więzienne, zwane dalej „ERW” nie stanowią źródeł powszechnie obowiązującego prawa w RP, lecz zbiór standardów o zastosowaniu ogólnym i punkt odniesienia w kształtowaniu codziennej praktyki więziennej i powinny być stosowane jako wskazówki, przy opracowaniu regulaminów, procedur oraz polityk dotyczących postępowania z osobami skazanymi, tak aby zapewnić ich zgodność z międzynarodowymi standardami praw człowieka. Choć reguły te nie mają charakteru wiążącego prawa międzynarodowego, Polska jako członek Rady Europy, zobowiązała się do ich przestrzegania i stosowania w zgodzie z krajowymi przepisami. Jednocześnie należy wskazać na brzmienie przywołanych ERW, gdzie w regule 19 została uregulowana – higiena osobista. Reguła ta w ust. 3 i 4 stanowi że: więźniowie mają bezpośredni dostęp do pomieszczeń sanitarnych, które są higieniczne i respektują prywatność. Tworzy się odpowiednie pomieszczenia, tak aby każdy więzień mógł wykąpać się lub wziąć prysznic w temperaturze stosowanej do klimatu, w miarę możliwości codziennie, lecz przynajmniej dwa razy w tygodniu (lub w razie potrzeby częściej) w interesie ogólnej higieny. Mając na uwadze brzmienie ww. reguły 19 ust. 3 i 4 należy wskazać, iż Polska w pełni respektuje tą regułę tworząc pomieszczenia, zwane w § 3 ust. 6 Wytycznych Nr 1/2023 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie wymagań technicznych i ochronnych dla pawilonów zakwaterowania osadzonych w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej - łazniami. Podkreślić należy również, iż ERW nic nie mówią na temat wyposażenia pomieszczeń do kąpieli w osobne kabiny z zasłonami, które uniemożliwiały by kontakt wzrokowy z osobą będącą za taką zasłoną. Dodać należy również, iż Minimalne Reguły ONZ dotyczące traktowania więźniów – Reguły Nelsona Mandeli, również nic nie mówią o wyposażeniu pomieszczeń do kąpieli, natomiast w Regule 18 stanowią, że od więźniów wymagać się będzie zachowania higieny osobistej i w tym celu zapewni się im wodę oraz takie przybory toaletowe, jakie będą niezbędne dla zachowania zdrowia i czystości.

Reasumując, wskazać należy, że wymagania, o których mowa w ERW są spełnione zarówno na gruncie prawnym jak i faktycznie w zakładach karnych i aresztach śledczych wraz z utworzeniem pomieszczeń do kąpieli (łazni), a postulaty dotyczące stosowania dodatkowych

przesłan wykraczają poza tę regulację. W związku z powyższym należy przyjąć, iż stosowanie zasłon w wydzielonych stanowiskach prysznicowych jest rozwiązaniem fakultatywnym. Jednocześnie należy zauważyć, iż Biuro Ochrony i Spraw Obronnych CZSW negatywnie opiniuje rozwiązania, których skutkiem będzie tworzenie w pomieszczeniach służących do kąpieli, takich rozwiązań technicznych, gdzie osoba dozoru kąpieli nie będzie mogła zaobserwować, co się dzieje w tym pomieszczeniu i przeciwdziałać próbom gwałtu, pobicia lub innym zachowaniom zagrażającym bezpieczeństwu oraz zdrowiu i życiu osób pozbawionych wolności oraz porządkowi i bezpieczeństwu jednostek penitencjarnych. Zatem w przypadku zastosowania zasłon powinno być widać czy kąpie się za nią jedna osoba, czy też więcej.

2 powtórzeń

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIEZIENNEJ

plk dr Andrzej Pecka

Wykonano w 2 egz.

1. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

2. aa.

Centralny Zarząd Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37a
02-521 Warszawa

BKW.21.2.52.2024.DD

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL.

2024 -12- 3 0

ZAL. NR

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A. ID nr 549445/W

2024
4707

Poczta Polska
Opłata pobrana zł

(00)659007734358072206
(00)659007734358072206

(00)659007734358072206
(00)659007734358072206

R

BIURO RZECZNIKA PRAW
OBYWATELSKICH

ul. SOLIDARNOŚCI 77
00-090 WARSZAWA

246504-23884-9-R

26008

POLECONY OTWIERDZENIE
ODBIORU

PRIORYTET